

ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ ДЕБАТІВ

У статті розглядаються лінгвістичні особливості англomовних дебатів. Визначається належність мовленнєвого жанру дебатів до переконувального публічного мовлення. Описуються лексичні, граматичні та фонетичні особливості англomовних дебатів у межах публіцистичного функціонального стилю мовлення.

Ключові слова: дебати, публічне мовлення, публіцистичний стиль, мовні особливості.

У своїй професійній діяльності сучасні викладачі англійської мови мають володіти значним діапазоном умінь, що забезпечить якісне виконання ними функціональних обов'язків. Як зазначається у Програмі з англійської мови для мовних спеціальностей, сучасні викладачі повинні володіти вміннями вільно вступати у дискусію і підтримувати її, аргументувати свою точку зору, презентувати складні лінії аргументації, давати відповіді на запитання по закінченню власної презентації, реагувати на аргументи опонентів, давати їм коментар, перепитувати задля того, щоб отримати роз'яснення [13]. Ці вміння допомагають викладачам у різних видах діяльності, зокрема, у дебатах, які в сучасному англomовному світі набувають усе більшої популярності. Таким чином, перед науковцями постає проблема створення методики навчання майбутніх викладачів англійської мови ведення дебатів.

Слід зазначити, що проблема навчання майбутніх викладачів ведення дебатів уже піднімалася вітчизняними і зарубіжними дослідниками. Так, у праці О. В. Смирнової [16] обґрунтовано належність дебатів до полілогічних форм говоріння, описано гіпотетичний хід розвитку дебатів, загальна структура проведення дебатів, визначено функції учасників дебатів. Робота Н. В. Волошиної [4] присвячена висвітленню особливостей дебатів як мовленнєвого жанру. У дослідженні Є. Є. Орешіної [11] було розроблено методику навчання студентів 3 курсу мовних спеціальностей обговорення проблем у формі дебатів. В інших роботах, присвячених дебатам, зокрема у роботах О. Г. Калінкіної, Т. В. Светенко, М. Любецького, було розглянуто різні аспекти навчання учнів дебатів, структуру дебатів, функції учасників тощо. Проте, незважаючи на існування досліджень з методики навчання дебатів, на сьогодні особливості дебатів як форми полілогічного мовлення, зокрема лінгвістичні особливості англomовних дебатів, не є проаналізованими, що і зумовлює актуальність нашого дослідження. Таким чином, **метою** цієї статті визначаємо аналіз лінгвістичних особливостей англomовних дебатів.

Отже, слідом за О. В. Смирною визначаємо дебати як дискусійну форму полілогічного мовлення, яка передбачає обговорення двома сторонами певної актуальної теми з метою її вивчення та формування суспільної думки, а також прийняття рішення з цього питання. Суть дебатів полягає в тому, що одна із сторін має спробувати переконати іншу в чомусь, і, таким чином, залучити на свій бік якомога більше слухачів. Підсумком дебатів може бути таємне або відкрите голосування, за результатами якого оголошується перемога тієї чи іншої сторони та в певних випадках приймається відповідне рішення [16, с. 40].

Як зазначає Н. В. Волошина, основу дебатів складає публічне мовлення [4, с. 19]. Публічне мовлення представляє собою мовлення, адресоване досить великій сукупності людей, яке реалізується у різних сферах життя (політичне, наукове, публіцистичне, ділове публічне мовлення) і в різних жанрах (повідь, лекція, звернення тощо) [10, с. 355]. Зважаючи на те, що жанр є узагальненим мовленнєво-мисленнєвим конструктом та образом висловлювання (тексту), який входить до складу мовленнєвої компетенції носіїв мови [10, с. 99], і спираючись на дослідження Н. В. Волошиної, вважаємо правомірним розглядати дебати як окремий жанр публічного мовлення. Як і будь-який інший мовленнєвий жанр, дебати як форма мовленнєвої реалізації класу мовленнєвих актів містять у собі модель породження подібних актів комунікативної діяльності [10, с. 100].

Функціонально-прагматичний аналіз публічних виступів дав лінгвістам змогу визначити існування трьох типів публічного мовлення, а саме: інформаційного, церемоніального і переконувального, або персуазивного [17, с. 28]. Дебати є жанром переконувального публічного мовлення, тобто спрямованим на переконання аудиторії в доцільності певної ідеї, певних заходів чи дій. Дебати як жанр публічного мовлення можуть реалізуватися у різних сферах життя, і, таким чином, мати такі різновиди, як політичні дебати, ділові дебати, наукові дебати, теледебати тощо, частина яких була проаналізована Н. В. Волошиною [4]. О. В. Смирною було визначено, що у своїй професійній діяльності викладачі іноземних мов здебільшого залучаються до ведення дебатів під час проведення професійних семінарів [16, с. 59]. Відповідно, у межах нашого дослідження ми в першу чергу намагалися визначити лінгвістичні особливості наукових дебатів. Проте, зважаючи на тісну спорідненість різновидів жанру дебатів, правомірно вважати, що різниця між їх лінгвістичними особливостями є незначною і насамперед проявлятиметься на лексичному рівні. Тому

вважаємо за доцільне розглянути детальніше, які саме лінгвістичні особливості характерні для дебатів як мовленнєвого жанру.

Під час аналізу лінгвістичних особливостей дебатів ми користувалися моделлю механізму взаємодії лінгвістичних засобів вираження смислу висловлювання, запропонованою А. А. Калитою [7]. За цією моделлю вихідним моментом, що передує і в загальних рисах визначає вибір усіх без винятку лінгвістичних засобів реалізації смислу висловлювання є стиль мовлення, який обумовлюється мовленнєвою ситуацією. За моделлю А. А. Калити, стиль мовлення впливає на вибір лексичних засобів оформлення висловлювання, які в свою чергу впливають на добір граматичних засобів. На основі послідовного впливу лексичних і граматичних засобів відбувається остаточний – усвідомлений чи неусвідомлений – вибір фонетичних елементів сегментного і надсегментного рівнів, за допомогою яких мовець формує певний варіант актуалізації смислу висловлювання, що акцентуються в конкретному діалозі чи репліці [7, с. 156]. Взаємодія всіх цих засобів є динамічною.

Відповідно до моделі А. А. Калити, перш ніж описувати особливості використання лінгвістичних засобів у процесі ведення дебатів, необхідно визначити їх функціонально-стилістичну приналежність, адже саме стиль визначатиме ці особливості. За Ф. С. Бацевичем, під функціональним стилем розуміємо різновид літературної мови, який ґрунтується на різних типах мислення (побутовому, науковому, дослідному тощо) і характеризується сукупністю мовних засобів, що відповідають цим типам мислення, а також прийомами і принципами добору елементів мовного коду учасниками спілкування залежно від змісту, контексту та ситуації, в якій вони перебувають [2, с. 193]. Традиційно виділяють побутовий, науковий, офіційно-діловий, публіцистичний, художньо-белетристичний і конфесійний стилі. Ці стилі не утворюють замкнутих систем, між ними існує широка взаємодія і взаємовплив.

Спираючись на думку Н. В. Кузнецової і О. В. Трофимової, що публічне мовлення включає тексти публіцистичного стилю [8, с. 44], і проаналізувавши дискурс дебатів, визначаємо, що під час ведення дебатів використовується **публіцистичний функціональний стиль мовлення**. За визначенням Ю. А. Гвоздарьова, публіцистичний функціональний стиль представляє функціональний різновид літературної мови, що виник історично і використовується в газетах, суспільно-політичних та літературно-художніх журналах, в агітаційно-пропагандистських виступах і засобах масової інформації [6, с. 180]. Зазвичай дискурс публіцистичного стилю мовлення має: а) інформативно-змістову функцію, за якою текст (дискурс) містить інформацію, що адресується широкому колу людей; б) функцію переконання, за якою дискурсу притаманне прагнення вплинути на слухачів, що забезпечується виразністю, експресивністю характеру мовлення [6, с. 180]. Окрім вищезазначених функцій, Т. В. Матвеева підкреслює ще одну важливу соціальну роль публіцистичного дискурсу, а саме: він слугує формуванню суспільної думки з приводу реальних подій, станів та осіб. Саме цим зумовлене наскрізне соціальне оцінювання публіцистичного дискурсу [10, с. 353].

Як зазначає Т. В. Матвеева, мовний склад публіцистичного стилю визначається необхідністю оформити й передати інформацію швидко і зрозуміло, і водночас необхідністю апелювати не лише до розуму, але й до почуттів свого адресата. З цими двома факторами пов'язаний конструктивний принцип публіцистичного функціонального стилю: поєднання стандарту з експресією [10, с. 354]. Пропонуємо розглянути, як цей принцип проявлятиметься в різних мовних аспектах під час ведення дебатів англійською мовою.

До **лексичних особливостей дебатів** відносимо порівняно невеликий словник учасників, широке вживання мовленнєвих кліше, часте використання слів-заповнювачів пауз, використання особистих імен, статистики, цитат; використання лексичних одиниць, притаманних різним стилям. Розглянемо їх детальніше:

– Порівняно невеликий словник учасників. Ця особливість притаманна усному мовленню загалом, на що звернув увагу В. Л. Скалкін. На основі досліджень багатьох лінгвістів він визначив, що словник усного мовлення приблизно вдвічі менший за словник писемного мовлення [15, с. 86-87]. Попередній аналіз виступів учасників дебатів засвідчив, що більшість тематично маркованих лексичних одиниць з'являються вже у промові першого спікера, а потім повторюються у кожній наступній промові. Більш конкретне визначення кількісних показників вживаності лексичних одиниць потребує окремого дослідження. Причому, як зазначає В. Л. Скалкін, на процес вибору лексичних одиниць впливає закон збереження мовленнєвих зусиль, за яким надається перевага словам, більш простим за структурою і фонемним складом [15, с. 86-87].

– Широке вживання "готових" мовленнєвих одиниць або "кліше". За класифікацією функцій мовленнєвих кліше І. К. Макеєва [9, с. 104], ці мовленнєві одиниці у мовленні дебатів реалізують різні функції, а саме:

а) інтенціональну – кліше сигналізують про інтенції адресата. Наприклад: *We are going to bring you three points; I am going to rebut some specific points of; I am going to tell you why their position is unjustified; on this side of the house we are proud to stand up and say that; I am going to show you in my speech that.*

б) композиційну – кліше слугують засобом композиції аргументації, наприклад: *Our next point is ...Another point of this debate is ..., for example;*

в) прагматичну – кліше додають до аргументованого висловлювання особистісний (прагматичний) компонент, особистісну позицію, що відповідає системі ввічливості. Наприклад: *We say that..., we think that..., we are proud to oppose, we propose, they tell you that ... but we think that ...*

г) зв'язувальну – кліше поєднують висловлювання попереднього аргументатора з висловлюваннями того, хто говорить у цей момент, виконуючи роль "містків" у ході дебатів. Наприклад: *As ... told you in his speech; I am going to rebut some specific points of...; then they tell you ... but here is the thing ...; the problem that Peter has highlighted is ...*

– Часте використання слів-"заповнювачів пауз", які слугують для підтримання розмови, для заповнення пауз у ній, коли мовець підшукує відповідну репліку. Характерними заповнювачами пауз в англійській мові є наступні: *well, well now, I don't know, let me see, you know, I say* та ін.

– Вживання особистих назв, статистики, цитат для підтримки свого аргументу. Використання особистих назв відомих брендів створює потрібну образність мовлення, у той же час посилання на цитати та ідеї відомих людей або науковців створює потрібний перлюкутивний ефект висловлювань.

– Використання лексичних одиниць, притаманних різним стилям мовлення, зокрема науковому (значний термінологічний фонд), стилю художньої літератури (відкритість політичного і соціологічного словника, емоційне навантаження лексики), газетно-публіцистичному (персоніфікованість текстів, авторська оцінка). Нагадаємо, що нами було визначено наявність різновидів дебатів як мовленнєвого жанру в залежності від сфери їх використання. Залежно від сфери проведення дебатів змінюватиметься і їх лексичне наповнення. Так, політичні дебати будуть насичені суспільно-політичною лексикою, у той час як наукові дебати характеризуватимуться значним термінологічним фондом.

Особливостями мовного оформлення висловлювань учасників дебатів **на граматичному рівні** визначаємо:

– завершеність речень у висловлюваннях учасників;
– повнота висловлювань;
– розгорнутість висловлювань;
– складний синтаксис. Ця особливість виявляється у тому, що у висловлюванні переважають складні речення, здебільшого утворені на основі багатократної підрядності. Причому, якщо самі складні речення є досить довгими, то їх частини (сурядні або підрядні речення), зазвичай короткі. Наприклад: *We say that under that system, which sells you that you have to be automatically unhappy, firstly, sells you the image that you never gonna be the most beautiful model in the world or the most successful actress, you never gonna be happy.*

– Різноструктурність. У процесі формування висловлювання, учасники дебатів використовують значну кількість граматичних структур. Зокрема, поширеним є вживання підрядних речень підмету (Subject Clauses) та підрядних речень додатку (Object Clauses), умовних речень нульового, першого і другого типів (Conditional Sentences). Наприклад: *What we are trying to prove here is that the consumer society drives unhappiness.*

– Використання стягнених і, навпаки, повних дієслівних форм. Використання стягнених форм пояснюється швидким темпом мовлення учасників і законом збереження мовних ресурсів. Наприклад: *I'm gonna, we don't think, it's easy, that's the world we're talking about, what's the point of etc.* З іншого боку, повні форми дієслів виступають інтенсифікаторами смислу висловлювання. У випадку вживання цих форм, заперечна частка або допоміжне дієслово виділяються логічним наголосом. Наприклад: *But capitalism and market economies do not work if you can't tell people that you have differences between your product and someone else's.*

– Порівняно часте вживання емпатичних конструкцій, під якими розуміємо речення, в яких логічно чи емоційно виділяється певний член речення [14, с. 29]. До таких конструкцій належать:

а) емпатична конструкція *it is ... who (that, which, where, when) ...*, за допомогою якої виділяються підмет, додаток або обставина;

б) інверсія в реченнях, які починаються з заперечних або обмежувальних прислівників *not, neither, never, not once, not only, hardly, little, nowhere*, або стверджувальних прислівників *only, really, so here, than* тощо;

в) видільне *do*, яке вживається з метою виділення присудку. Остання вживається найчастіше. Наприклад: *We do find this corrosive, we don't like it, we want it to end.*

– Наявність засобів міжфразового зв'язку, до яких належать адвербалії часу та послідовності (*before, now, then, finally, in the end*); адвербалії причин та наслідку (*that's how, so that, firstly, though, since, therefore, as a result*); усномовленнєві формули, які допомагають почати, продовжити чи закінчити висловлювання (*to begin with, well, that reminds me, by the way, speaking of, on the whole, in conclusion*); а також демонструють ставлення мовця до висловлювання (*to my mind, there's no doubt, it's quite clear, I am sure, I believe, obviously, apparently*).

– Використання фігур мовлення, які визначаються О. С. Ахмановою як певні мовленнєві звороти, особливе сполучення слів, синтаксична побудова, яка використовується для підсилення виразності

висловлювання [1, с. 492]. Фігури мовлення слугують для увиразнення і посилення емоційності. Найпопулярнішими фігурами мовлення у процесі ведення дебатів є повтор, анафора, епіфора, паралелізм, риторичне запитання та ін. Використання фігур мовлення допомагає створити певний психологічний ефект, наприклад, анафора (фігура мовлення, яка полягає в повторенні звуків, слів чи фраз на початку суміжних відрізків мовлення [1, с. 47]) створює ефект нарощення змісту, згущення значення, що сприяє створенню напружено-підвищеного, пафосного тону повідомлення [17, с. 20]. Наприклад: *If you are right, we want a world in which there is advertising. We want a world in which I am deluded into believing that Coke is good. We want a world in which I can console myself after a debate with some chocolate. Because we want a world in which there are desires that are accessible and desires that can be fulfilled.* Найчастіше вживаною фігурою мовлення є риторичні запитання, що виступають засобом створення експресії висловлювання. Вони привертають увагу адресата, перетворюючи його з пасивного на активного учасника дискурсу, а відтак, впливають на його ставлення до повідомлення [17, с. 21]. Наприклад: *How do they come up here and say that there is a particular conception of the good life in not consuming anything?*

Таким чином, у висловлюваннях учасників дебатів проявляються вказані лексичні та граматичні особливості. Як зазначалося в моделі механізму взаємодії лінгвістичних засобів вираження смислу висловлювання, розглянутій нами вище, вибір фонетичних елементів висловлювання обумовлюється послідовним впливом лексичних і граматичних засобів. Лінгвісти виділяють три види взаємодії між лексико-граматичними засобами і фонетичними засобами, а саме односпрямована взаємодія, різноспрямована взаємодія і компенсаційна [7, с. 162]. Проведений нами аналіз висловлювань учасників дебатів дозволяє стверджувати, що у цих висловлюваннях між лінгвістичними засобами здебільшого виникає односпрямована взаємодія, тобто смисл висловлювань передається завдяки інтегруванню смислових потенціалів інтонаційних і лексико-граматичних засобів. Такий тип взаємодії притаманний більшості мовленнєвих реакцій і характеризується рівноправною участю мовних засобів в актуалізації смислу висловлювання. [7, с. 158-159]. Відповідно до компенсаційного закону О. М. Пешковського, названого ним "принципом заміни", чим ясніше виражено синтаксичне значення за допомогою суто прагматичних засобів, тим менш акцентним може бути його інтонаційне оформлення, і навпаки [7, с. 158]. Розглянемо, якими саме **особливостями** характеризується **фонетичний аспект мовлення учасників дебатів**, зокрема його інтонаційне оформлення.

У процесі ведення дебатів учасники використовують публіцистичний інтонаційний стиль. За М. А. Соколовою визначаємо інтонаційний стиль як систему взаємопов'язаних інтонаційних засобів, які використовуються у соціальній сфері, і за допомогою якої досягається мета комунікації [12, с. 234]. Вибір реєстру публіцистичного інтонаційного стилю зумовлюється особливостями дебатів як форми спілкування та наміром мовця здійснити переконуючий та емоційний вплив на аудиторію.

Вчені по різному визначають кількість компонентів інтонації та інтонаційних стилів. На думку А. А. Калити, до номенклатури компонентів, що складають систему інтонації у її найбільш широкому розумінні, відносяться:

- а) мелодика мовлення;
- б) фразовий наголос;
- в) ритм;
- г) гучність;
- д) темп і паузацію;
- е) тембр [7, с. 97-98].

Ми поділяємо думку А. А. Калити і окреслимо особливості фонетичного оформлення публіцистичного інтонаційного стилю англійських дебатів у рамках визначених компонентів.

– *Мелодика мовлення.* За Т. Т. Врабелем, публіцистичному інформаційному стилю характерне часте вживання спадної послідовності (descending sequence) наголошених складів і переважання спадних (falling heads) та ступінчатих (stepping heads) шкал, а також перериваних шкал (accidental rise), які вживаються для посилення наголошення. Інший "риторичний трюк" публіцистичного стилю полягає у тональній субординації, коли семантичні та комунікативно значущі інтонаційні групи протиставляються сусіднім групам усіма своїми просодичними характеристиками, тобто висока шкала (high level head) може чергуватися з низькою (low level head), особливо під час перелічування. У закінчених інтонаційних групах переважають низхідні тони (Low Fall), у незакінчених інтонаційних групах часто вживаються низхідно-висхідні тони, [5, с. 123]. Зазвичай, виступи починаються на вищому тональному рівні, ніж той, що є нормальним для певного мовця. Це можна пояснити нервовим збудженням, яке спричиняє напруження і прискорене коливання голосових зв'язок [15, с. 53-54]. Зі спаданням напруження, голосові зв'язки розслаблюються і голос доповідача починає звучати на властивій йому частоті.

– *Фразовий наголос.* Фразовий наголос дає змогу виділяти інформаційно більш важливі, порівняно з іншими, слова. В англійській мові фразовий наголос наголошує повнозначні частини мови. Публіцистичному інтонаційному стилю властиве часте вживання логічних наголосів, які, за визначенням С. Л. Бобир, є особливим різновидом фразового наголосу, який надає реченню семантичної завершеності і

вказує на рему [3, с. 42]. Для дебатів, зокрема, характерне вживання підсиленого і контрастного логічних наголосів, які вживаються, коли очікується інше сприйняття інформації предикату повідомлення.

– *Ритм*. Ритм публіцистичного інтонаційного стилю є правильно організованим. Всередині мовленнєвих сегментів ритмічні групи мають періодичне чергування, що створює акустичний ефект чіткої ритмічності [5, с. 123].

– *Гучність* зазвичай підвищена, іноді фрази виділяються зменшенням гучності для підкреслення надважливої інформації і створення певного психологічного ефекту [5, с. 123]. Гучність висловлювання має варіюватися, адже занадто тихий або занадто гучний голос може призвести до порушення комунікативного зв'язку між доповідачем та аудиторією. Занадто гучний голос може дратувати або сприйматися як зверхність чи деспотизм, а надто тихий голос асоціюється з браком ентузіазму з боку доповідача. Відсутність динамічної варіативності повідомлення не лише створює монотонне і нудне сприйняття, а й ускладнює вирішення ключових ідей [17, с. 56].

– *Темп*. Особливістю дебатів є швидкий темп мовлення, нехарактерний для публіцистичного інтонаційного стилю, що можна пояснити наявністю регламенту під час ведення дебатів. Під час виступів учасників чітко спостерігається наростання темпу, який на початку висловлювання є повільним і сприймається як урочистий, поважний і серйозний; наприкінці ж висловлювання він швидкий, що асоціюється із наполегливістю, ентузіазмом [17, с. 58]. У процесі мовлення спікери за допомогою повільного темпу виділяють семантично вагомі елементи висловлювання, які вони вважають ключовими в конкретній мовленнєвій ситуації [7, с. 126]. Емоційним моментам виступу властива збільшена швидкість, адже вони сприймаються краще, якщо слова вилітають одне за одним. Коли розглядається нова ідея або виголошується висновок, темп сповільнюється. [17, с. 58].

– *Паузація*. Публіцистичному інтонаційному стилю дебатів властива значна кількість пауз між фразами та в межах фраз. Характерними є емпатичні паузи, які безпосередньо передують виділеному логічним наголосом семантичному центру як додатковий сигнал виділення важливої інформації. Часто вживається "риторична пауза / тиша" для того, щоб викликати напруження аудиторії. Спікер вимовляє дуже довгу *breath group*, а потім різко перериває її риторичною тишею. Також, паузи можуть вживатися як інтонаційний інтенсифікатор для скандування, тобто у таких випадках, коли кожне слово представляє собою окрему інтонаційну одиницю. Загалом, паузи допомагають утримувати увагу слухачів, які сприймають безперервний потік мовлення як надокучливий [17, с. 59-60].

– *Тембр*. Тембр публіцистичного інтонаційного стилю дебатів поважний, самовпевнений, стурбований і особистісно залучений; спостерігається розмаїття вираження ставлення у голосі [5, с. 123]

Таким чином, у статті на основі проведеного аналізу лінгвістичних особливостей англійських дебатів було доведено їх належність до публічного мовлення як окремого мовленнєвого жанру. Було визначено, що англійські дебати як мовленнєвий жанр оформлюються у мовленні за допомогою мовних засобів, властивих публіцистичному функціональному стилю. Були охарактеризовані особливості лексичного, граматичного та фонетичного оформлення англійських дебатів. Поза увагою статті залишилися структурний та прагматичний аналіз англійських дебатів, а також аналіз особливостей використання невербальних засобів у процесі ведення дебатів, у чому ми вбачаємо перспективу подальших досліджень.

Використані джерела

1. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов / О. С. Ахманова. – М. : Советская Энциклопедия, 1969. – 608 с.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник / Ф. С. Бацевич. – К. : Видавничий центр "Академія", 2004. – 344 с.
3. Бобырь С. Л. Обучение логическому ударению как компонент профессионально-речевой подготовки учителя иностранного языка (первый курс, английский язык) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / С. Л. Бобырь. – К., 1990. – 318 с.
4. Волошина Н. В. Дебаты как речевой жанр в профессиональной деятельности учителя : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Н. В. Волошина. – Москва, 2006. – 180 с.
5. Врabelь Т. Лекції та методичний посібник для семінарів з теоретичної фонетики англійської мови / Томаш Врabelь. – Ужгород: ПоліПрінт, 2009. – 176 с.
6. Гвоздарев Ю. А. Основы коммуникативной стилистики: учебное пособие / Ю. А. Гвоздарев, Л. В. Савенкова. – Ростов н/Д: Феникс; М: ИКЦ "МарТ"; Издательский центр "МарТ", 2009. – 256 с.

7. Калита А. А. Фонетичні засоби актуалізації смислу англійського емоційного висловлювання : монографія / А. А. Калита. – К. : Видавничий центр КДЛУ, 2001. – 351 с.
8. Кузнецова Н. В., Трофимова О. В. Публицистический текст. Лингвистический анализ : учебное пособие / Н. В. Кузнецова, О. В. Трофимова. – М. : Флинта, Наука, 2010. – 212 с.
9. Макеев И. К. Коммуникативные и когнитивные характеристики прагматических клише (на материале полемического дискурса) : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.01 / И. К. Макеев. – Тамбов, 2004. – 150 с.
10. Матвеева Т. В. Полный словарь лингвистических терминов / Т. В. Матвеева. – Ростов н/Д : Феникс, 2010. – 562 с.
11. Орешина Е. Е. Методика обучения обсуждению проблемы в форме дебатов : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Е. Е. Орешина – Тамбов, 2008. – 187 с.
12. Практическая фонетика английского языка : учеб. для студ. высш. учеб. заведений. – М. : Гуманит. изд. Центр ВЛАДОС, 2001. – 384 с.
13. Програма з англійської мови для університетів / інститутів (п'ятирічний курс навчання) : проект / [С. Ю. Ніколаєва, М. І. Соловей та ін.]. – Вінниця : "Нова Книга", 2001. – 247 с.
14. Романовская Н. В., Черняева Е. В. Пособие по переводческой грамматике английского языка. – М. : МГТУ ГА, 2004. – 52 с.
15. Скалкин В. Л. Основы обучения устной иноязычной речи / В. Л. Скалкин. – М. : Русский язык, 1981. – 248 с.
16. Смирнова Е. В. Развитие культуры иноязычного полилогического общения в послевузовском образовании преподавателей иностранного языка : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Е. В. Смирнова – М., 1999. – 205 с.
17. Федорів Я. Лінгвістичні моделі дискурсу публічних виступів : нариси із сучасних культурно-мовленнєвих практик / Я. Федорів. – К. : ВПЦ НаУКМА, 2010. – 188 с.

Дидух А. А.

ЛИНГВИСТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ АНГЛОЯЗЫЧНЫХ ДЕБАТОВ

В статье рассматриваются лингвистические особенности англоязычных дебатов. Определяется принадлежность речевого жанра дебатов к персуазивной публичной речи. Описываются лексические, грамматические и фонетические особенности англоязычных дебатов в рамках публицистического функционального стиля речи.

Ключевые слова: *дебаты, публичная речь, публицистический стиль, языковые особенности.*

Didukh O. O.

THE LINGUISTIC PECULIARITIES OF DEBATE IN ENGLISH

The article focuses on the linguistic peculiarities of debate, which is defined as a speech genre of public speaking. The lexical, grammatical and phonetic peculiarities of debate in English in publicistic functional style are described.

Key words: *debate, public speaking, publicistic style, language peculiarities.*

Стаття надійшла до редакції 01.07.13